PARLAMENTNÍ
INSTITUT

MONITOR

VYBRANÉ HOSPODÁŘSKÉ, MĚNOVÉ A SOCIÁLNÍ UKAZATELE

12/2013

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

O B S A H

Č T V R T L E T N Ě S L E D O V A N É U K A Z A T E L E – 3 . Č T V R T L E T Í 2 0 1 3 3

Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu 3

Nezaměstnanost 4

Průměrné hrubé měsíční mzdy 4

M Ě S Í Č N Ě S L E D O V A N É U K A Z A T E L E – P R O S I N E C 2 0 1 3 5

Index spotřebitelských cen 5

Obecná míra nezaměstnanosti (v %) 5

Index průmyslové produkce 6

Stavební produkce a bytová výstavba 7

Indexy cen dovozu a vývozu zboží 7

Zahraniční obchod v jednotlivých měsících (v mil. Kč FOB/CIF,*) běžné ceny) 8

M E T O D I C K Á P O Z N Á M K A 9

Zdroj dat: Český statistický úřad, http://www.czso.cz (stav k 17. 2. 2014)

Čtvrtletně sledované ukazatele – 3. čtvrtletí 2013

Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu

čtvrtletní odhad	3. čtvrtletí 2013*)			
	běžné ceny		stálé ceny	
	v mil. Kč	v % (3. čtvrtletí 2012 = 100)		v % (2. čtvrtletí 2013 = 100)
Hrubý domácí produkt celkem	**961 051**	**100,2**	**98,7**	**99,9**
Výdaje na konečnou spotřebu	**692 078**	**101,5**	**100,7**	**99,8**
domácností	483 034	101,0	99,9	99,3
vládních institucí	201 776	102,6	102,6	101,0
neziskových institucí	7 268	104,4	104,4	101,2
Tvorba hrubého kapitálu	**214 219**	**98,3**	**98,3**	**106,3**
Bilance zahraničního obchodu	**54 754**	**92,4**	**x**	**x**
vývoz**)	760 492	100,6	99,8	100,5
dovoz**)	705 738	101,3	101,8	102,2

Poznámky: *) Očištěno o vliv sezónnosti a nestejného počtu pracovních dní.
**) Národní pojetí zahraničního obchodu)

Nezaměstnanost

	průměrný počet osob	změna proti 3. čtvrtletí 2012	míra podle metodiky ILO*)	změna proti 3. čtvrtletí 2012
	v tisících	*v tisících*	*v %*	*procentní bod*
Celkem	369,6	+ 1,6	7,0	0,0
z toho ženy	197,1	+ 3,7	x	x
z toho muži	172,5	- 2,1	x	x
Dlouhodobá nezaměstnanost				
1 rok a více	161,5	+3,0	x	x

*) Za nezaměstnané jsou podle definice Mezinárodní organizace práce (ILO) považovány osoby, které v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce.

Průměrné hrubé měsíční mzdy
(na přepočtené počty zaměstnanců)

	3. čtvrtletí 2013		
	v Kč	přírůstek (úbytek) proti 3. čtvrtletí 2012	
		v Kč	*v %*
ČR celkem	**24 836**	**322**	**1,3**
podnikatelská sféra	24 817	348	1,4
nepodnikatelská sféra	24 923	195	0,8

Poznámka: Údaje se týkají pouze zaměstnanců v pracovním poměru ke zpravodajské jednotce. Zahrnuty nejsou osoby vykonávající veřejné funkce, např. poslanci, senátoři, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů, soudci aj. V údajích o průměrných mzdách se jedná o mzdy v tomto období zúčtované k výplatě.

Měsíčně sledované ukazatele – prosinec 2013

Index spotřebitelských cen

předchozí měsíc = 100	Stejné období předchozího roku = 100			Průměr roku 2005 = 100	Míra inflace*)
	říjen	listopad	prosinec		
100,4	100,9	101,1	101,4	122,8	101,4

*) Podíl průměrů bazických indexů (prosinec 2005 = 100) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců

Obecná míra nezaměstnanosti (v %)

Rok	**Měsíc**	**Celkem**	**Muži**	**Ženy**
2013	Leden	7,2	6,3	8,5
	Únor	7,3	6,3	8,7
	Březen	7,4	6,3	8,7
	Duben	7,1	6,0	8,5
	Květen	7,0	6,0	8,4
	Červen	6,8	5,7	8,2
	Červenec	7,0	6,0	8,3
	Srpen	7,0	5,8	8,5
	Září	7,0	6,0	8,4
	Říjen	6,8	5,7	8,2
	Listopad	6,9	5,9	8,1
	Prosinec	**6,8**	**5,8**	**8,1**

Index průmyslové produkce

	Index (stejné období předchozího roku = 100)					Příspěvek k meziročnímu růstu
	říjen p)	listopad p)	prosinec p)	říjen až prosinec p)	leden až prosinec '13 p)	prosinec 2013 p)
Průmyslová produkce celkem*)	**103,5**	**106,2**	**109,3**	**106,1**	**100,5**	**9,3**
těžba a dobývání	97,4	91,8	101,8	96,6	88,4	0,1
zpracovatelský průmysl	103,4	106,8	111,8	107,0	101,4	9,3
výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu*)	105,8	107,6	99,5	104,2	98,5	-0,1

Poznámka: *) bez 35.3 – Pára a horká voda, dodávání páry a klimatizovaného vzduchu, led
p) předběžné údaje

Stavební produkce a bytová výstavba

	Index ze stálých cen (stejné obdobní předchozího roku = 100)					
	říjen p)	listopad p)	prosinec p)	září až listopad p)	říjen až prosinec p)	leden až prosinec p)
Index stavební produkce	**99,0**	**90,7**	**101,4**	**93,6**	**96,6**	**91,7**
v tom: pozemní stavitelství	99,7	89,2	97,5	93,7	95,4	91,9
inženýrské stavitelství	97,5	93,3	112,1	93,3	99,3	91,2
Zahájené byty	65,6	132,0	95,2	93,4	92,4	92,7
Dokončené byty	83,5	83,5	70,5	93,7	77,2	85,7

Poznámka: p) předběžné údaje

Indexy cen dovozu a vývozu zboží

	Předchozí měsíc = 100	Stejné období předchozího roku = 100			Průměr roku 2005 = 100
		říjen	listopad	prosinec	
Index dovozních cen	101,7	98,3	101,0	103,8	105,6
Index vývozních cen	102,2	99,9	102,9	106,0	104,7

Zahraniční obchod v jednotlivých měsících (v mil. Kč FOB/CIF,) běžné ceny)*

období roku 2013	**vývoz**	**dovoz**	**bilance**	**Index (stejné období předchozího roku = 100)**	
				vývoz	**dovoz**
leden	246 616	215 390	31 225	97,1	96,5
únor	242 892	211 382	31 510	95,8	93,5
březen	260 233	227 046	33 187	93,0	93,2
leden až březen	*749 741*	*653 818*	*95 922*	*95,2*	*94,4*
duben	266 859	232 199	34 661	106,9	101,1
květen	256 841	229 585	27 256	100,1	97,6
červen	257 172	225 470	31 704	97,7	95,9
duben až červen	*780 873*	*687 255*	*93 618*	*101,5*	*98,2*
červenec	255 156	228 184	26 972	104,4	103,2
srpen	243 501	224 027	19 474	102,1	100,9
září	281 572	245 803	35 768	109,1	107,8
červenec až září	*780 228*	*698 013*	*82 215*	*105,3*	*104,0*
říjen	298 185	265 181	33 005	104,1	104,5
listopad	298 200	261 775	36 425	107,6	107,5
prosinec	**249 918**	**240 301**	**9 618**	**118,3**	**116,8**
říjen až prosinec	*846 304*	*767 256*	*79 048*	*109,2*	*109,1*
leden až prosinec	*3 157 146*	*2 806 342*	*350 803*	*102,8*	*101,4*

*) FOB a CIF jsou mezinárodní doložky Incoterms 2000, jejichž volba má vliv na vykazovanou výši hodnoty zahraničního obchodu. FOB stanoví, že náklady a rizika přicházejí na kupujícího v okamžiku naloďění zboží v ujednaném přístavu. Prodávající hradí veškeré náklady na zboží až do jeho dosažení paluby lodi. CIF stanoví takový vztah mezi prodávajícím a kupujícím, kdy povinností prodávajícího je zajistit osvědčení o původu zboží, povolení k vývozu zboží a také zaplatit námořní přepravu. Za rizika se zbožím spojená ručí až do doby, než je zboží naloděno v ujednaném přístavu. Prodávající musí také zajistit převoditelnou námořní pojistku proti nebezpečím námořní dopravy.

Metodická poznámka

Hrubý domácí produkt (HDP) - klíčový ukazatel vývoje ekonomiky. Představuje souhrn hodnot přidaných zpracováním ve všech odvětvích v činnostech považovaných v systému národního účetnictví za produktivní (tj. včetně služeb tržní i netržní povahy). Aby byl vyloučen vliv změn cen, je vyjádřen ve stálých cenách (průměrné ceny roku 1995).
Růst (pokles) HDP ve stálých cenách charakterizuje, o kolik % reálně stoupl (klesl) hrubý domácí produkt ve sledovaném čtvrtletí roku proti stejnému období roku předchozího.

Nezaměstnanost - jedná se o tzv. **míru evidované nezaměstnanosti**. Zdrojem dat o počtech neumístěných uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Míra nezaměstnanosti je počítána jako podíl (v %), kde v čitateli zlomku je počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání a ve jmenovateli celkový počet zaměstnaných z výběrových šetření pracovních sil (klouzavý roční průměr) plus počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce (klouzavý roční průměr). Do počtu zaměstnaných se nezapočítávají ženy na další mateřské dovolené.

Průměrná měsíční nominální mzda jednoho zaměstnance zahrnuje všechny pracovní příjmy (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na hospodářských výsledcích a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům evidenčního počtu podle příslušných platových a mzdových předpisů (jde o hrubou mzdu v Kč na fyzickou osobu). Tato průměrná hrubá nominální mzda je uvedena za ekonomické subjekty s 20 a více zaměstnanci podnikatelské sféry (v peněžnictví a pojišťovnictví bez ohledu na počet zaměstnanců) a ve všech organizacích nepodnikatelské sféry.
Růst (pokles) průměrné nominální mzdy vyjadřuje, o kolik % se zvýšila (poklesla) tato mzda v daném čtvrtletí v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Inflace je obecně definována jako růst cenové hladiny, tj. charakterizuje míru znehodnocování měny v přesně vymezeném časovém období. Míra inflace je měřena pomocí přírůstku indexu spotřebitelských cen.
Uváděná míra inflace (přesněji průměrná míra inflace) vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za dvanáct posledních měsíců proti průměrné cenové hladině dvanácti předchozích měsíců. Tyto tzv. klouzavé průměry jsou počítány z bazických indexů spotřebitelských cen s cenovým základem prosinec 1999 = 100. Vyjadřují tendenci vývoje cenové hladiny oproštěnou od sezónních vlivů.
Vývoj **spotřebitelských cen (životních nákladů)** se sleduje na spotřebních koších založených na souboru vybraných druhů zboží a služeb placených obyvatelstvem. Za cenové reprezentanty byly vybrány takové výrobky a služby, které se významně podílejí na vydáních obyvatelstva a svým rozsahem pokrývají celou sféru spotřeby. Celkový počet reprezentantů je v současné době 775. Jejich soubor je postupně agregován až do dvanácti hlavních oddílů spotřebního koše, a to formou váženého aritmetického průměru individuálních cenových indexů. Váhy ve spotřebních koších byly pro výpočet indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) stanoveny na základě struktury výdajů domácností podle výsledků statistiky rodinných účtů v roce 1999.

Výpočet bazických indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) je prováděn podle Laspeyresova vzorce. Základním obdobím pro výpočet cenových indexů je prosinec 1999. Z těchto bazických indexů jsou vypočítávány indexy spotřebitelských cen srovnávající dvě libovolná období.

Průmyslová výroba je charakterizována Indexem průmyslové produkce (dále IPP), který je počítán v souladu s mezinárodními standardy. **Růst (pokles) průmyslové výroby** udává, o kolik % stoupla (klesla) v daném měsíci průmyslová produkce proti stejnému období předchozího roku. Jako průmyslové jsou podle klasifikace CZ-NACE považovány činnosti klasifikované v sekcích B (Těžba a dobývání), C (Zpracovatelský průmysl), D (Výroba a rozvod elektřiny, plynu tepla a klimatizovaného vzduchu) a E (Zásobování vodou; Činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi). Rozsah poskytovaných dat se odvíjí od aktuálních předpisů Eurostatu ke krátkodobým statistikám, které některá odvětví, která podle CZ-NACE patří mezi průmyslová, z pokrytí konjunkturální statistikou výslovně vylučuje (mj. sekci E, jejíž obsah z větší části nebyl podle dříve používané klasifikace OKEČ součástí průmyslu). S ohledem na tyto požadavky pokrývá konjunkturální statistika průmyslu pouze sekce B, C a D, pokud není pro konkrétní ukazatele stanoveno jinak.

Stavební výroba: Od ledna 2009 se změnil koncept sekce „Stavebnictví“. Oproti jednomu oddílu, jehož struktura byla založena na procesu výstavby, jsou nyní tři („Výstavba budov“, „Inženýrské stavitelství“, „Specializované stavební činnosti“), jež se váží spíše k účelu a typu stavby. Hlavní změnou oproti dříve používané klasifikaci OKEČ je zařazení developerské činnosti do Stavebnictví. Ze sekce průmyslu přešli nově do stavebnictví ti výrobci dřevěných, plastových a kovových výrobků pro stavební účely, kteří své výrobky zároveň instalují. Také opravy a údržba výtahů a eskalátorů patří nově do stavebnictví. Naopak ze sekce Stavebnictví byly vyřazeny instalace bezpečnostních systémů, jako jsou poplašná zařízení proti vloupání a požáru.
Růst (pokles) stavební výroby udává, o kolik % stoupl (klesl) v daném měsíci objem stavební výroby ve stálých cenách v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Vývoz vyjadřuje hodnotu odeslaného zboží do zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v zahraničí. Celkový vývoz se tak skládá z odeslání do států EU a vývozu do třetích zemí.
Růst (pokles) vývozu udává, o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota vývozu v běžných cenách.

Dovoz vyjadřuje hodnotu zboží přijatého ze zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v tuzemsku. Celkový dovoz se tak skládá z přijetí ze států EU a dovozu ze třetích zemí.
Růst (pokles) dovozu udává, o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota dovozu v běžných cenách.